

Tijdelijke bepalingen in verband met de inzet van een notificatieapplicatie bij de bestrijding van de epidemie van covid-19 en waarborgen ter voorkoming van misbruik daarvan (Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19) – 35538

CDA-fractie

Voorzitter,

Om het virus onder controle te houden en zo veel mogelijk uit te trappen waar het opflakkert, moeten we alle middelen uit de kast trekken. Van ons allemaal mag verwacht worden dat we ons zo goed mogelijk aan de afspraken houden. Afstand houden, bij klachten thuis blijven en je zo snel mogelijk laten testen en zo vaak mogelijk je handen wassen. Daarnaast zijn snel testen met snelle uitslagen, Bron- en contactonderzoek, isolatie en quarantaine belangrijk. En ten slotte natuurlijk het volop inzetten op de ontwikkeling van behandelingen, geneesmiddelen en vaccins.

Het testen met Bron- en contactonderzoek is op dit moment een van de belangrijkste middelen waarmee de dijken verhoogd en verstevigd kunnen worden zodat we een volgende golf van besmettingen kunnen tegenhouden. Digitale ondersteuning kan dat onderzoek niet vervangen, maar wel ondersteunen. De app waarschuwt mensen die in twee weken daarvoor ongeveer 15 minuten lang in de nabijheid verkeerden van iemand bij wie het coronavirus is geconstateerd. De gebruiker van de app kan zich dan zeven dagen na ontvangst melding laten testen op het virus ook al zijn er (nog) geen klachten. Als minimaal 10 tot 15 % van de Nederlanders de app gebruikt, wordt verwacht dat het de verspreiding van het virus al tegen kan gaan. Het CDA steunt de ontwikkeling van de CoronaMelder dan ook volledig. Ook het wetsvoorstel dat we vandaag bespreken steunen wij.

Voorzitter,

Voordat ik zo nog bij enkele vragen bij het wetsvoorstel kom, wil ik eerst enkele complimenten geven. Het gebeurt niet vaak dat een ict-project van de overheid met een ambitieuze planning daadwerkelijk binnen de gestelde termijn voltooid wordt. En dan ook nog met een transparante ontwikkeling. Dank voor iedereen in het hele team die zich deze zomer hiervoor hebben ingezet. Daarnaast ook complimenten voor de medewerkers op het ministerie, die de 288 vragen over dit wetsvoorstel binnen twee dagen hebben weten te beantwoorden.

Voorzitter,

Die beantwoording stelt onze fractie op veel punten gerust dat de CoronaMelder een privacy-vriendelijke app is. De app kent de locatie, de naam en de contacten van burgers niet. De hele opzet van de app duidt erop dat privacy centraal stond tijdens de ontwikkeling, zo onderschrijft ook de Autoriteit Persoonsgegevens. Er zijn daarnaast afspraken gemaakt met Apple en Google dat zij geen persoonsgegevens verwerken.

Naar aanleiding van de schriftelijke beantwoording van onze vragen heb ik voor nu nog een aantal vragen aan de minister.

1. Op Android toestellen wordt bluetooth op dit moment nog gezien als onderdeel van de locatie-instellingen. Daarom wordt op die toestellen door Google nog wel om toestemming gevraagd om de locatiebepaling aan te zetten. Als antwoord op onze vragen hierover geeft de minister aan dat Google dit gaat aanpassen. Kan de minister aangeven per wanneer dat aangepast zal zijn? En kan landelijke uitrol van de app ook gebeuren als dat nog niet is aangepast?
In de vraag wordt gesuggereerd dat door google om toestemming gevraagd om locatiebepaling aan te zetten. Dit is niet het geval. Google geeft slechts een melding wanneer de gebruiker op

systeem niveau alle locatiediensten heeft uitgeschakeld, dat het noodzakelijk is deze aan te zetten omdat bluetooth nodig is voor werking van de app. (Elke app die de locatie wil bepalen zal daarbovenop zelf nog aan de gebruiker toestemming moeten vragen). Google heeft aangegeven deze instelling aan te passen vanaf Android 11. Android 11 wordt momenteel op beperkte schaal in beta getest, een release datum is nog niet bekend gemaakt. Kan landelijke uitrol toch gebeuren? Ja, immers: In het verslag van de code review van Secura, die aan de kamer is gestuurd afgelopen vrijdag, is bevestigd dat de app niet om locatie vraagt en dat de benodigde permissie voor het uitlezen van locatie niet door de app gevraagd wordt. Het is derhalve onmogelijk voor CoronaMelder om de locatie van een gebruiker te weten. Waarom op device niveau locatie diensten wel aan moeten staan zullen wij in onze communicatie rond de app duidelijk vermelden. Ook Google communiceert dit in hun documentatie.

2. Het team achter DP3T heeft eerder aangegeven dat in de api van Google en Apple op twee punten aangepast kan worden waarmee de gegevensbescherming nog verder verbeterd kan worden. De TEK zou maximaal 2 tot 4 uur geldig kunnen zijn in plaats van de huidige 24 uur. Daarnaast kan een techniek toegepast worden waarbij de door middel van Bluetooth uitgezonden identifier wordt opgedeeld in stukken. De minister geeft aan dat deze aanpassingen niet zijn doorgevoerd. Is er een indicatie wanneer hier wel iets mee gaat gebeuren?

DP-3T is eind mei overgestapt op het Apple/Google protocol. In de huidige versie van DP-3T zoals deze op github te vinden, zijn de 2 aanbevelingen ook niet doorgevoerd. De techniek waarop de 2 aanbevelingen betrekking hebben wordt geleverd door het Exposure Notification framework van Apple/Google. Deze aanbevelingen toevoegen zou door Apple/Google moeten worden doorgevoerd. Over aanbeveling 1: Het inkorten van de TEK tot 2 a 4 uur zou betekenen dat er 6 tot 12 keer zoveel sleutels zouden moeten worden gedeeld. Dit zou betekenen dat de CoronaMelder 6 tot 12 keer zoveel data zou verbruiken. De vraag is, zelfs als Dp-3t en Apple/Google deze aanbeveling zouden implementeren, dit wenselijk is, omdat dit significante invloed kan hebben op het dataverbruik binnen een mobiel abonnement) Over aanbeveling 2: het opsplitsen van de sleutels is een vrij theoretische verbetering, die nauwelijks in de praktijk is getoetst, en waarover binnen DP-3T nog discussie plaatsvindt (bijv <https://github.com/DP-3T/documents/issues/181>) terwijl er wel risico's zijn dat het systeem er minder accuraat van wordt (In het betreffende DP-3T paper wordt gesproken over de tradeoff between privacy and utility).

3. Op onze vraag over de interoperabiliteit en de digitale internationale uitwisseling van gegevens van besmette personen antwoordt de minister dat hier nog aan gewerkt wordt door de Europese Commissie. Is er een indicatie te geven wanneer hier meer duidelijkheid over komt?

Inmiddels is een eerste versie van de 'European Federation Gateway Service' op github gepubliceerd (<https://github.com/eu-federation-gateway-service/efgs-federation-gateway>). Half september is een pilot gepland waaraan Nederland zal deelnemen. In de pilot worden op een testomgeving sleutels uitgewisseld zodat de app kan worden getest met een notificatie van een buitenlands besmet persoon. Afhankelijk van de resultaten van de pilot wordt de verdere uitrol bepaald. (wellicht hier nog iets zeggen over dpia etc.)

4. 90% van de in gebruik zijnde telefoons in Nederland is volgens de minister geschikt voor gebruik van de CoronaMelder. Oudere telefoons ontvangen echter niet meer de updates die benodigd zijn voor het gebruik van het framework dat door Apple en Google ontwikkeld is. Het is niet ondenkbaar dat juist oudere en kwetsbare Nederlanders verouderde apparaten hebben. Uit de schriftelijke beantwoording blijkt dat Nederland en andere landen aan Apple en Google gevraagd hebben om te beoordelen of ook oudere telefoons van een update kunnen worden voorzien die CoronaMelder mogelijk maakt. Wat was de reactie van beide bedrijven hierop? Wordt hier nu

onderzoek naar gedaan?

Apple heeft aangegeven dat het ondersteunen van oudere versies van iOS 13 / oudere toestellen dan de iPhone 6S (2015) een 'enorme inspanning' zou vereisen. Google heeft nog niet gereageerd.

5. Deze wet is een tijdelijke wet voor zes maanden. Als de pandemie tegen die tijd nog niet voorbij is, en als gebleken is dat de app meerwaarde heeft, dan kan de wet iedere keer met twee maanden verlengd worden. Dat wordt gedaan per Koninklijk Besluit dat voor een week voorgehangen wordt aan het parlement. Ik vraag de minister hoe het parlement een eventuele verlenging van de wet tegen kan houden bij een dergelijke voorhang. In de schriftelijke beantwoording kregen we op deze vraag onvoldoende antwoord.
6. Ten slotte het toezicht op de informatieveiligheid en privacy van de CoronaMelder en het gehele systeem daaromheen. De minister geeft aan dat informatieveiligheid en privacy voor hem voorop staan. En terecht. En tijdens de ontwikkeling van de app is hier ook intensief aandacht aan besteed met onderzoeken van de broncode, hackerstesten, het verifiëren van de veiligheid in het datacenter, het extra beveiligen van de servers, het bewaken van het netwerkverkeer, het bewaken van de logboeken, het inzetten van een security operations center en het herhaald uitvoeren van risico analyses om op basis daarvan maatregelen te nemen. De minister antwoordt op onze vragen dat hij testen herhaald gaat uitvoeren. Ik vraag de minister dit nader toe te lichten en aan te geven hoe hij ook in de komende maanden, in de periode dat de app gebruikt wordt, permanent extern toezicht op de informatieveiligheid en privacy wil gaan waarborgen.

Voorzitter,

De minister heeft aangegeven de Kamer alle onderzoeken en monitoringgegevens rond de CoronaMelder met de Kamer te zullen delen. Laten we hopen dat zo veel mogelijk Nederlanders de app zullen installeren. Want alleen samen krijgen we corona onder controle.